

Thorsten Renvall

Från mitt sommarhem

I likhet med mina vänner, flyttfåglarna, eger också jag ett sommarhem. Det var ursprungligen en liten, enkel koja uppe i Sääksmäki vid slutningen af Huittula ås. Nedanför den ligger den odlade bygden med kyrkan i midten och det glittrande Vanajavesi som fondmålning. Ofvanför åter reser sig den skogkända åsen, där gråmesarna gymnastisera, skatorna skratta och ringdufvorna ulfva, där korsnäbbarna hänga på näbbarna från grangrenarna och därifrån sparvhöken lik dödens skugga glider ned mot dalarna.

På den åsen tycker jag om att vandra, antigen ensam i mina tankar eller tillasman med mina barn. Denna ås var poetisk vacker ännu för två år sedan. Längs dess krön ledde då en väg, först bredare, så allt smalare, tills den slutligen drog ihop sig till en mörk smal gångstig mellan susande, sjungande grangrenar. På det ställe, där åsen är högst, vidgade spången plötsligt ut sig till en öppen plats med en i gult blommande Lathyrussäng på ena och en i violet blommande Viciasäng på den andra sidan, och med glittrande solljus öfver båda. Det som ej sett kan knappast tänka sig effekten, när man från den mörka skuggsspången såg dessa i solljus badande blomstersängar!

Men det var då. I host för ett år sedan höggs skogen på hvardera sidan om spången ned – för att få grangris framför trapporna i fattiggården, ty tavasten saknar totalt karelarens sinne för naturpoesi.

I högra hornet rätt under takåsen hade en starfamiljen inrättat sitt sommarbo. Två år å rad tog jag därifrån en unge och uppfrostade den till sällskap åt mina barn.

Då barnen äro ute på åsslutningen äro stararna med dem. När min gosse laser och min flicka syr, jaga stararna för sig själfva efter gräshoppor, söka efter larver och maskar, flyga efter fjärilar och skalbaggar, eller sätta de sig i knäet eller på axeln och sola sig där med uppburrande fjädrar ovh utslagen vinge.

Båda stararna äro af kvinnligt kön. Och liksom deras mänskliga medsystrar ega också också de sin lilla kvinnliga fåfånga, som består i tycke för parfym. Men eftersom ej annan står starflickorna till buds, få de så sätt, att de samla flere stackmyror i näbben och sedan gnida mot fjädrarna, tills de dofta myrsyra på långt håll.

När stararna grafva efter insekter bland gräs och i jorden, hvilket utgör deras särskilda nöje, skuffa de aldrig undan något med ofvernäbben, utan de öppna munnen och jämka jorden undan med undernäbben. Rent besynnerligt är det att se, hut mycket insekter och larver de finna på platser, de dagligen undersöka.

När barnen varit ute tillräckligt länge, ta de stararna på handen och hämta dem in i stugan. Där ha stararna sin egen bur, stor och rymlig, så att min flicka ännu för ett par år sedan, då hon var 12 år, kunde stå rak i densamma. Här få de båda i ett tvättfat, äta i mjölk uppblött skorpa och ta sig en förmiddagslur. På eftermiddagen får ofta den alder staren, Arro, än en gang bege sig ut med barnen; den yngre, Filu, får

däremot stanna inne och roa sig med att fånga flugor. Ty Filu är en "trädstare". Hvad jag menar med detta skall jag strax förklara.

När en tam starunge för första gången såsom flygskicklig föres ute i naturen, är detta ett viktigt ögonblick vid dess uppfostran. Det gäller nämligen nu att få den till en "jordstare", ej till en "trädstare". Ty flyger ungen, när den tar till vingarna, upp i ett träd, är det ytterst svårt att få ned den igen. Ungen har nämligen inte sin flygapparat så I sitt våld som en fullvuxen fågel, utan ungens första flygförsök äro både vacklande och osäkra. Och nedåt är den rent af rädd att flyga. Därför stannar den i träden, vänjer sig vid vistelsen där och flyger upp I dem förr eller senare hvarje gang den hämtas ut. Det är en sådan stare jag benämner "trädstare". Den är mindre till sällskap för människan och måste man städse lefva I fruktan för att sparfhöken en vacker dag kniper den. Filu blef en "trädstare" på grund däraf, att min gosse af missförstånd förde ut den första gången. –

Starfamiljen i min byggnadsknut fick ett sorgligt slut. En dag – Filu var då så liten, att den ej kunde flyga – fäste jag mig vid att det var tyst i starboet. Jag väntade några dar, och sedan företog jag mig att närmare undersöka saken. Hela starboet utgjorde då redan en vämjefig, stinkande röra af halfruttna djurkroppar. Men förklaringen till detta mystiska drama tror jag mig dock ha erhållit. Efter några dagar horde jag nämligen att jag fått en hermelinfamilj, hona och små ungar, I trossbotten mellan taket och vinden och i närheten af det forna starboet. Antagligen hade hermelinhonan dödat stararna och därpå från starboet praktiserat sig in i trossbotten.

Första veckan efter hermelinungarnas födelse förflöt jämföresevis lungt. Endast ett pipande och ett smackande vid taklisten. Men ju äldre ungdomarna blefvo, desto starkare blef oljudet, hvilket sist och slutligen öfvergick till ett bullrande, stojande marknadsliknande lif. Om natten vaknade man sålunda mången gang däraf, att ungarna skaramlande, prasslande och pipande jagade hvarandra mellan tapeten och väggen, så nära, att man nästan tyckte de föllo öfver en och jag mer än gång fruktade för mina starars lif. Ty skulle hermelinkopplet en gång kommit i rummen, hade nog ingenting kunnat rädda mina "såflickors" lif.

Till all lycka gick det ej så. Och på vintern lät jag rifva ned byggnaden samt uppföra en villa i stället, tillräckligt rymlig, tillräckligt vacker och med en "inre balkong", som äger en utsikt öfver Vanajavesi så storslagen, ett den kan skapa en längtans sommarsaga för en arbetare och drömmare sådan som jag.

(För Djurskyddskalendern 1913.)